

Vápensko

Ze sborníku “Poděbradsko” III/2 z roku 1906 citujeme: Osada leží v katastru obce Hronětické. Čítá ve 24 staveních 130 obyvatel. Osada je přifařena do Kostomlat, přiškolená do Stratova.

V pamětech osady se uvádí, že roku 1599 pustá ves Holicko či Vápence na zboží benátském byla prodána králi Rudolfovi II. (Tato původní ves snad stávala severovýchodně od dnešní vsi, směrem k Milovicím. Na mapě stabilního katastru z poloviny 19. století nesou pole v těchto místech názvy “Na Wápensku” a “V pustáku”. V 16. století byla původní ves již pustá).

Roku 1709 založil hrabě František Antonín Špork v Lysé při Hroněticích **novou ves Vápensko** (6 chalup) a rozdělil opuštěné hronětické grunty novým osadníkům. Dal zřídit **kruhovou návés a pojmenoval osadu “Ráj”**. Jméno malebné osady se však dlouho neudrželo. Hrabě Špork byl lidumil a to se odrazilo i na mírné robotě a malých úrocích, které museli osadníci vykonávat a platit. O významu hraběte Františka Antonína Šporka pro osudy Lyského panství je zmínka na stránce o vzniku obce Kostomlaty.

Také **Bohumil Tuzar** se v publikaci “**Truhlice pověstí a starých příběhů okresu Nymburk**” zabývá Vápenskem. Uvádí **pověsti o dubu**.

Za Hroněticemi u Vápenska, podél potoka Doubravky, rostl kdysi hustý listnatý les. Na jeho kraji se tyčil starý, mohutný vykotlaný dub. O něm šly v celém okolí různé pověsti. **V dutině rozložitého dubu se zdržovala kolonie velkých netopýrů**. Jednou je vyrušila jistá stařena z blízkého Vápenska, sbírající v lese dříví. Zakopla o kořen dubu a hejno netopýrů vyletělo ze stromu. Stařenska hrůzou sepjala zbožně ruce a začala se modlit. Hejno netopýrů okamžikem zmizelo opět v útrobách stromu.

Jiná pověst praví, že kdysi kolem vápenského dubu šel pár mladých lidí. Jejich kroky však vzbudily mračno netopýrů ve stromě. To vylítlo ven, uchopilo mládence i dívku a zaneslo je oba do tmavé dutiny dubu.

Dub měl prý **duté kořeny**, které rostly a dosahovaly až do bystrého potoka Doubravky (Vlkavy). V kořenech se schovávaly ryby před čeřenými místními rybářů.